

10. december 2020

Klimasamarbejdsaftale om grøn kollektiv trafik mellem regeringen og Region Syddanmark

I Region Syddanmark leveres årligt ca. 517.000 køreplantimer, svarende til ca. 6 pct. af bustrafikken på landsplan.

Info-boks

Region Syddanmark arbejder allerede med grøn omstilling af transportsektoren. Det er bl.a. afspejlet i budgetaftalen for 2021 i Region Syddanmark samt den regionale udviklingsstrategi 'Fremtidens Syddanmark' og de tilhørende delstrategier Syddansk Mobilitetsstrategi og Grøn Omstilling i Syddanmark, der udfolder den regionale udviklingsstrategi på mobilitets- og klimaområdet. Syddansk Mobilitetsstrategi har tre regionale mål:

1. Grøn klimaneutral transport – kollektiv som privat
2. Høj tilgængelighed og sammenhæng – trafikalt og digitalt
3. God fremkommeligheden, der mindsker trængsel i- og imellem de syddanske byer

Delstrategien for klimaområdet har som mål, at udledningen af klimagasser i Region Syddanmark skal nedbringes med 70 pct. inden 2030 ift. 1990, og at Region Syddanmark skal være CO₂-neutral i 2050.

Med budgetaftalen for 2021 tager Region Syddanmark et vigtigt skridt, da det er aftalt, at et eventuelt råderum i 2020 inden for Regional Udvikling overføres til de to trafikskaber i Region Syddanmark – Sydtrafik og Fynbus - med henblik på, at midlerne - frem mod kommende, langsigtede udbud vedr. den kollektive bustrafik - anvendes til gradvis omstilling til CO₂-neutrale drivmidler (HVO-diesel) i eksisterende materiel.

Syddanmark er kendetegnet ved en geografi og befolkningstæthed, der gør, at bilafhængigheden i mange områder er – og også fremadrettet vil være – høj.

Regional kollektiv trafik

Region Syddanmark finansierer i 2020 i alt 201 regionale busser, fordelt på 93 busser under Sydtrafik og 108 busser under Fynbus, svarende til ca. 517.000 køreplanstimer, fordelt på 263.285 køreplanstimer under Sydtrafik og 253.664 køreplanstimer under Fynbus.

Sydtrafik planlægger et udbud af 20 regionale busser med opstart i juni 2021, hvor det er forventningen, at drivmidlet i en kortere overgangsperiode skal være HVO/biodiesel. Sydtrafik forventer at gennemføre flere udbud med driftsstart i årene 2023-2026. Det er forventningen, at disse udbud vil ske med krav om CO₂-neutralitet og evt. krav om nulemission.

Fynbus arbejder ud fra en plan om, at samtlige regionale busser skal i et stort udbud med driftsstart i 2024-2028. Det er forventningen, at dette udbud vil ske med krav om CO₂-neutralitet og evt. krav om nulemission. Det er herudover forventningen, at der i begge trafikskaber i en overgangsperiode kan arbejdes med kortere kontraktforlængelser, evt. med brug af HVO/biodiesel.

Herudover finansierer Region Syddanmark gennem Sydtrafik Vestbanen fra Varde til Nørre Nebel, som en tillægskontrakt til Transport- og Boligministeriets kontrakt med Arriva Tog A/S om togtrafik i Midt- og Vestjylland.

Region Syddanmarks egne køretøjer

Region Syddanmark råder selv over i alt 513 køretøjer til regionens egen transport, heraf 83 ambulancer under Ambulance Syd. Af de øvrige køretøjer er ca. 400 personbiler og mindre varebiler, og resten er store varevogne, lastbiler og busser. Af de ca. 400 personbiler og mindre varebiler er 15 pt. elbiler, stigende til ca. 50 ultimo 2020.

Med denne *klimasamarbejdsaftale om grøn kollektiv trafik* forpligtiger Region Syddanmark sig - i overensstemmelse med den netop vedtagne 'Syddansk Mobilitetsstrategi' og gældende budgetaftaler - til nedenstående målsætninger for den grønne omstilling. En attraktiv kollektiv trafik er i sig selv afgørende for den grønne omstilling, og derfor skal serviceniveauet i den kollektive trafik ikke påvirkes. Forudsætningen for regionens målsætninger er, at den økonomiske ramme er til stede, og at det er teknisk muligt.

- CO₂-neutrale eller nulemissionsbusser i alle nye udbud af busser på regionale ruter fra 2021.

Regionens målsætning for omstilling af den kollektive bustrafik til emissionsfrie drivmidler er under forudsætning af, at afgiftslempelsen til minimumssatsen for el til elbusser fastholdes, og at regeringen vil arbejde for, at der ved revision af energibeskatningsdirektivet gives en permanent mulighed for afgiftslempelse af elektricitet, der anvendes i nulemissionsbusser.

- Region Syddanmark vil arbejde for, at Vestbanen udbydes med klimavenligt togmateriel (eks. batteritog eller brinttog) ved næste udbud.
- At alle ny-indkøb og ny-leasing af regionale personbiler skal være nulemission fra 2025.
- At alle Region Syddanmarks egne 400 vare- og personbiler skal være nulemission senest i 2030.
- At der igangsættes test- og demonstrationsprojekt for grøn omstilling af sygetransporter og ambulancer i Ambulance Syd.
- At arbejde for at etablere et betragteligt antal ladepunkter til brug for egne tjenestebiler, patienter og gæsters biler og medarbejdernes biler.
- At der med henblik på at flere syddanskere anvender cykel til og fra arbejde og uddannelse sker en helhedsorienteret indsats, der involverer regionale analyser af potentialet for cykeltrafik, fokus på at udvikle optimale vilkår for cyklen som del af den sammenhængende rejse, herunder eksempelvis regionalt samarbejde om koordinering af et tværkommunalt cykelstinet, der hvor potentialet er størst.
- At der samarbejdes med trafiksekskaberne og syddanske uddannelsesinstitutioner om tiltag, der understøtter en grønnere transportadfærd blandt unge til og fra uddannelse.

I dialogen om klimasamarbejdsaftalerne med regionerne har transportministeren tilkendegivet, at regeringen fortsat vil have fokus på at understøtte den grønne omstilling af den regionale bustrafik. Hensigten med aftalen er ikke at påvirke serviceniveauet i den kollektive trafik. I tillæg forpligter regeringen v. transportministeren sig til:

- At arbejde for, at der ved revision af energibeskatningsdirektivet gives en permanent mulighed for afgiftslempelse af elektricitet, der anvendes i nulemissionsbusser. Opnås dette ikke, vil regeringen og regionerne drøfte andre løsninger i den årlige opfølgning på klimasamarbejdsaftalerne.
- At arbejde for, at CO₂-neutrale regionale busser i en begrænset periode kan køre i eventuelt kommende nulemissionszoner i de større byer.
- At Transport- og Boligministeriet i samarbejde med Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet udarbejder en analyse af prisstrukturer for offentligt tilgængelige ladestandere, jf. overliggeraftalen.
- I samarbejde med regionerne at foretage en analyse af de unges transportvaner (16-24 år) og hvad der kan få flere unge til at cykle, gå eller tage den kollektive trafik i stedet for bilen.

I forbindelse med dialogen om klimasamarbejdsaftalerne har regionerne opfordret regeringen til at arbejde for, at der sikres god adgang til offentlig tilgængelige ladestandere i hele landet. Desuden har Region Syddanmark opfordret regeringen til i regeringens kommende infrastrukturplan at iagttage særligt de syddanske infrastrukturprioriteringer besluttet i fællesskab mellem Region Syddanmark og de 22 kommuner i 2011 og senest ajourført i 2019.